

# Piotr Niedzielski, Rafał Szymański

---

## Działalność jednostek naukowych na rzecz sektora mikro i małych przedsiębiorstw finansowana z programu "Bon na innowacje"

---

Ekonomiczne Problemy Usług nr 70, 225-237

---

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej [bazhum.muzhp.pl](http://bazhum.muzhp.pl), gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

*PIOTR NIEDZIELSKI*

*RAFAŁ SZYMAŃSKI*

**Uniwersytet Szczeciński**

## **7. DZIAŁALNOŚĆ JEDNOSTEK NAUKOWYCH NA RZECZ SEKTORA MIKRO I MAŁYCH PRZEDSIĘBIORSTW FINANSOWANA Z PROGRAMU BON NA INNOWACJE**

### **7.1. Program „Bon na innowacje” – geneza i wdrażanie**

#### **7.1.1. Innowacyjność i efektywność działalności polskich firm sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw**

Przeprowadzone w czerwcu 2009 roku przez Polską Konfederację Pracodawców Prywatnych „Lewiatan” badania firm, które wzięły udział w rankingu Kamerton Innowacyjności 2008, pokazały, jak inwestycje w innowacje wpłynęły na efektywność i konkurencyjność tych firm<sup>1</sup>. Większość z nich wskazała, że inwestycje w innowacje zrealizowane w latach 2007–2008 przyniosły pozytywne efekty, przy czym na pierwszym miejscu była wymieniana poprawa pozycji konkurencyjnej na rynku. Z badań wynika, że po wprowadzeniu innowacji 89% firm pod względem jakości produktów poprawiło swoją konkurencyjność na polskim rynku, a na rynkach zewnętrznych poprawa dotyczyła 57% z nich. Analizowano także konkurencyjność firm na rynku krajowym i rynkach międzynarodowych w takich aspektach, jak: nowatorstwo (wzrost odpowiednio

---

<sup>1</sup> <<http://www.pkpplewiatan.pl>> (17.11.2009).

o 82 i 51%), jakość obsługi klienta (71 i 39%), ceny (66 i 43%) oraz promocja i dystrybucja (57 i 37%). Inwestycje w innowacje nie pozostały też bez wpływu na efektywność badanych przedsiębiorstw: 13% obniżyło koszty działalności, aż 18% zwiększyło zyski, 15% poprawiło rentowność, a 11% wydajność pracy<sup>2</sup>.

Jak wynika z badań Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2006–2008 innowacje produktowe i procesowe w sektorze małych firm wprowadziło ponad 14% przedsiębiorstw przemysłowych i ponad 12% usługowych. Wśród firm średnich odsetek ten był jeszcze większy i wynosił odpowiednio ponad 32 i 25%<sup>3</sup>. Nieco mniejszy odsetek firm małych zainwestował w nowoczesne rozwiązania o charakterze organizacyjnym lub marketingowym (odpowiednio 9 i 10,9% firm z sektora przemysłowego oraz 12 i 11,9% firm usługowych). Podobnie było w przypadku firm średnich, spośród których 19,8% przemysłowych i 24,1% usługowych zainwestowało w tych latach w innowacje o charakterze organizacyjnym oraz 17,4% przemysłowych i 20% usługowych w innowacyjne rozwiązania marketingowe.

Przytoczone wyniki badań pokazują, jak ważny wpływ mogą mieć inwestycje w innowacyjne rozwiązania w przedsiębiorstwach. Należy stwierdzić, że dla pozycji firmy na rynku ważne jest, by była ona prowadzona nowocześnie, co wiąże się między innymi z ciągłymi inwestycjami w innowacyjne rozwiązania. Takie działania skutkują bowiem wzmocnieniem pozycji konkurencyjnej podmiotów gospodarczych na rynku. Nowatorskie rozwiązania mogą dotyczyć: jakości produktów, nowatorstwa technologii, obsługi klienta, kształtowania cen, sposobów promocji i dystrybucji czy też innych wpływających na efektywność działania firmy.

Z prowadzonych od lat 90. ubiegłego wieku badań poziomu innowacyjności polskich mikro i małych przedsiębiorstw wynika, że jest on wciąż dużo niższy w porównaniu z większością krajów tzw. starej Unii Europejskiej. Jednym z czynników wskazanych jako przyczyna takiego stanu jest niski poziom współpracy przedsiębiorstw z sektorem naukowym. W celu zwiększenia intensywności tych kontaktów polski rząd wraz z Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP) zainicjowali w 2008 roku realizację programu pilotażowego 2008–2010 „Bon na innowacje” (BNI). Głównym celem, jaki przyświecał temu programowi, było nawiązanie nowych kontaktów przedsiębiorców z jednostkami naukowymi.

<sup>2</sup> M. Starczewska-Krzysztozek, *Innowacje chronią firmy przed skutkami kryzysu*, „Rzeczpospolita”, nr 297/2009, s. B10.

<sup>3</sup> <<http://www.stat.gov.pl>> (23.09.2009).

Dotychczasowe badania prowadzone przez autora oraz kontakty z sektorem mikro, małych i średnich przedsiębiorstw (MSP) nawiązywane w ramach realizowanych usług doradczych potwierdzają zarówno niski poziom innowacyjności, jak i znikomy kontakt sektora MSP z jednostkami naukowymi. W kontekście powyższych rozważań zainicjowany przez PARP pomysł takiego rodzaju wsparcia rozpoczęcia kontaktów wybranych przedsiębiorstw i jednostek naukowych autorzy oceniają jako niezwykle trafny i potrzebny.

### **7.1.2. Beneficjenci programu**

Ponieważ wyniki przywoływanych badań jednoznacznie wskazują na znaczne dysproporcje w grupie mikro, małych i średnich firm, gdzie te ostatnie mają dużo większy potencjał zarówno w aspekcie finansowym, jak i właśnie badawczo-rozwojowym, uznano, że o wsparcie w ramach programu „Bon na innowacje” mogą ubiegać się wyłącznie firmy mikro i małe. Podobnie jak w wielu innych programach współfinansowanych ze środków budżetu państwa, firmy te muszą mieć siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przy czym w przypadku osób fizycznych dodatkowo wymagane jest zamieszkiwanie na terenie Polski. Zawężenie w ten sposób grupy beneficjentów, w ocenie autorów, jest bardzo trafną decyzją. Biorąc pod uwagę opisywane dalej koszty kwalifikowane i wysokość wsparcia w ramach programu „Bon na innowacje”, przedsiębiorstwa średnie albo same nie byłyby nim zainteresowane, albo też stanowiłyby zbyt silną konkurencję dla mikro i małych firm. Dodatkowo wśród firm średnich intensywność kontaktów ze sferą naukową jest dużo większa i w wielu przypadkach nie spełniają one dodatkowego kryterium, jakie wpisano w wytycznych do programu. Mianowicie, w celu podkreślenia inicjacyjnego charakteru nawiązywanych przez MSP kontaktów z jednostkami naukowymi, wytyczne do programu dopuszczają możliwość udzielenia wsparcia tylko tym przedsiębiorcom, którzy w roku złożenia wniosku oraz w ciągu trzech lat kalendarzowych poprzedzających rok złożenia wniosku o udzielenie wsparcia nie korzystali z usług żadnej jednostki naukowej w zakresie wdrożenia lub rozwoju produktu lub technologii. Powyższe uwagi dotyczą przedsiębiorstw w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 roku o swobodzie działalności gospodarczej<sup>4</sup>. W tabeli 1 przed-

---

<sup>4</sup> Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej (DzU 2007 nr 155 poz. 1095 z późn. zm.)

stawiono trzy główne kryteria, jakimi należy kierować się przy klasyfikowaniu przedsiębiorstw do wybranych grup.

Tabela 1

#### Kryteria klasyfikacji firm sektora MSP

| Rodzaj firmy \ Kryterium | Zatrudnienie<br>[osoby] | Przychody<br>[mln euro] | Suma aktywów bilansu<br>[mln euro] |
|--------------------------|-------------------------|-------------------------|------------------------------------|
| Mikro                    | <10                     | <2                      | <2                                 |
| Mała                     | <50                     | <10                     | <10                                |
| Średnia                  | <250                    | <50                     | <43                                |

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Rozporządzenie Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 roku.

Są to kryteria podstawowe, przy czym dla potrzeb właściwej klasyfikacji przedsiębiorstwa należy przyjąć, że przez mikroprzedsiębiorcę lub małego przedsiębiorcę należy rozumieć odpowiednio mikroprzedsiębiorcę lub małego przedsiębiorcę spełniającego warunki określone w załączniku I Rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 traktatu<sup>5</sup> (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 214 z 09.08.2008 r.).

#### 7.1.3. Wysokość wsparcia i koszty kwalifikowane

Program „Bon na innowacje” pozwala na jednorazowe, w latach 2008–2010, wsparcie jednego przedsiębiorstwa w maksymalnej kwocie 15 tys. zł<sup>6</sup>. Katalog kosztów kwalifikowanych jest zamknięty i obejmuje zakup usług dotyczących wdrożenia lub rozwoju produktu lub technologii, mających na celu opracowanie nowych lub udoskonalenie istniejących technologii lub wyrobów danego przedsiębiorstwa. Program był realizowany od 2008 do 2010 roku. Z założenia na te lata przewidziano całkowity budżet programu w wysokości maksymalnie

<sup>5</sup> Ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych (Dz. Urz. UE L 214 z 09.08.2008 r.

<sup>6</sup> Program pilotażowy Bon na innowacje – wytyczne dla wnioskodawców, PARP, Warszawa 2008–2010.

30 mln zł. Wielkość udzielonego wsparcia oraz liczbę rekomendowanych do wsparcia przez PARP wniosków przedsiębiorców w poszczególnych latach pokazano w tabeli 2.

Tabela 2

## Realizacja programu w latach 2008–2010

| Rok   | Liczba rekomendowanych wniosków [szt.] | Wartość rekomendowanych wniosków [zł] |
|-------|----------------------------------------|---------------------------------------|
| 2008  | 110                                    | 1 637 345                             |
| 2009  | 510                                    | 7 576 344                             |
| 2010* | 627                                    | 9 382 538                             |

\* dane według stanu na dzień 19.10.2010.

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *Lista rekomendowanych wniosków do dofinansowania w III edycji Programu pilotażowego Bon na Innowacje*, <<http://www.parp.gov.pl/index/index/1298>> (19.10.2010).

W większości przypadków (1184 spośród 1247 rekomendowanych wniosków), jednostki naukowe, realizując usługi na rzecz przedsiębiorstw, wyceniały je na kwotę równą maksymalnej wartości kosztów kwalifikowanych. Dzięki temu z pewnością osiągnięto w większości przypadków maksymalnie efektywne wykorzystanie wsparcia. Pozostałe przypadki wskazują, że wsparcie stanowiło pomoc przy większych realizacjach wdrożeń, spośród których największe osiągnęło wartość netto w wysokości blisko 70 tys. zł. Wykorzystanie tylko nieco więcej niż połowy budżetu w latach 2008–2010 oraz niewielka (110) liczba rekomendowanych wniosków w 2008 roku wskazują z jednej strony na pewne niedociągnięcia w procesie informowania o programie, z drugiej zaś na mały stopień gotowości przedsiębiorstw do ubiegania się o takie środki. Jest to niepokojące, bowiem PARP, jako instytucja wdrażająca ten program, uproszczyła do minimum procedury ubiegania się o wsparcie.

#### 7.1.4. Zasady i procedury udzielania wsparcia

Program „Bon na innowacje” jest realizowany w cyklach rocznych, przy czym PARP przyjmuje wnioski o udzielenie wsparcia w trybie ciągłym do momentu wykorzystania budżetu programu na dany rok. Informacje dotyczące terminu rozpoczęcia i zakończenia przyjmowania wniosków są ogłaszane na stronie internetowej PARP. Wnioskodawca, którym jest przedsiębiorca, dokonuje wyboru jednostki naukowej – wykonawcy, usługi dotyczącej wdrożenia lub rozwoju produktu lub technologii. Następnie przygotowuje wniosek o udzielenie wsparcia w ramach programu zgodnie z wytycznymi. Wniosek musi być podpisany przez osobę (osoby) uprawnioną do reprezentowania wnioskodawcy i należy dołączyć do niego podstawowe dokumenty firmowe (kopię aktualnego odpisu z właściwego rejestru, formularz informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc *de minimis*, sprawozdania finansowe z trzech ostatnich lat obrotowych sporządzone zgodnie z przepisami o rachunkowości, jeśli wnioskodawca jest zobowiązany do ich sporządzania, zaświadczenie o pomocy *de minimis*, którą wnioskodawca otrzymał w ciągu bieżącego roku kalendarzowego lub dwóch poprzednich lat kalendarzowych). Przedsiębiorca wypełnia wniosek, podpisuje go, potwierdza zgodność z oryginałem załączonych kopii dokumentów i dołącza wszystkie wymagane załączniki. Wniosek wraz z załącznikami jest składany osobiście lub przesyłany pocztą do PARP w jednym oryginalnym egzemplarzu oraz dwóch kopiach poświadczonych przez wnioskodawcę za zgodność z oryginałem. PARP rozpatruje wnioski w trybie ciągłym według kolejności wpływu wniosków – dla każdego z trzech lat obowiązywania konkursu ustalane są osobne terminy ostatecznego składania wniosków. Po pozytywnym zweryfikowaniu wniosku PARP przekazuje wnioskodawcy dwa egzemplarze umowy. Wnioskodawca podpisuje umowę i przekazuje obydwa podpisane egzemplarze do PARP. Przekazanie podpisanych egzemplarzy umowy przez przedsiębiorcę musi nastąpić w ciągu 14 dni kalendarzowych od daty otrzymania umowy z PARP. Po złożeniu i rekomendacji wniosku możliwe jest wykonanie usługi dotyczącej wdrożenia lub rozwoju produktu lub technologii przez wykonawcę (jednostkę naukową) na rzecz beneficjenta (przedsiębiorcy). Wykonawca wystawia beneficjentowi fakturę za wykonaną usługę na kwotę równą rzeczywistej wartości zrealizowanej usługi, a przedsiębiorca dokonuje płatności kosztów niekwalifikowanych na konto. Następnie beneficjent dostarcza do PARP komplet dokumentów potwierdzających wykonanie usługi (wniosek o wypłatę wsparcia, raport

wykonawcy z wykonanej usługi, poświadczenie zgodności z oryginałem, kopie faktur i dokumentów potwierdzających dokonanie płatności kosztów niekwalifikowanych). PARP po pozytywnej weryfikacji tych dokumentów w ciągu 30 dni dokonuje wypłaty wsparcia bezpośrednio na konto wykonawcy. W przypadku nieprawidłowości w działaniach przedsiębiorcy (błędy w dokumentach, nieterminowość) ponosi on odpowiedzialność za uregulowanie wszelkich należności wobec wykonawcy usługi. Uproszczone do maksimum wymagania proceduralne i tak nie we wszystkich przypadkach zostały spełnione. Stąd spośród złożonych w latach 2008–2009 i 2010 roku wniosków odpowiednio 73 i 201 nie uzyskało rekomendacji do finansowania.

## **7.2. Współpraca jednostek B+R z przedsiębiorstwami**

### **7.2.1. Jednostki naukowe – realizatorzy wdrożeń**

Zgodnie z przyjętymi w programie zasadami „Bon na innowacje” służyć ma on inicjowaniu kontaktów mikro i małych przedsiębiorstw z jednostkami naukowymi w celu wymiany wiedzy dotyczącej szeroko rozumianych innowacyjnych rozwiązań dla firm. Jednostka naukowa została zdefiniowana w rozumieniu art. 2 pkt 9 lit. a–f ustawy z dnia 8 października 2004 roku o zasadach finansowania nauki<sup>7</sup>. Jednostka taka musi mieć siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Instytucja, która na zlecenie beneficjenta wykonuje usługę dotyczącą wdrożenia lub rozwoju produktu lub technologii, objętą wsparciem z programu „Bon na innowacje”, musi być wskazana we wniosku o udzielenie wsparcia. W programie mogą brać udział jednostki naukowe z całego kraju i nie jest stosowane kryterium podziału na województwa, to znaczy, że beneficjent może wybrać wykonawcę z innego województwa niż siedziba jego własnej firmy. Wyborem powinny bowiem kierować przesłanki merytoryczne, techniczne i potencjał badawczy jednostki naukowej, przy racjonalnym stosunku jakości do ceny. Przedsiębiorca jest zobowiązany dokonać tego wyboru i udzielić zamówienia, biorąc pod uwagę najbardziej korzystną ekonomicznie ofertę oraz dołożyć wszelkich starań w celu uniknięcia konfliktu interesów (brak bezstronności i obiektywności w wypełnianiu funkcji jakiegokolwiek podmiotu w związku

---

<sup>7</sup> Ustawa z dnia 8 października o zasadach finansowania nauki, DzU 2008, nr 169, poz. 1049.



z realizowanym zamówieniem). Wszystkie te działania powinny mieć formę pisemną, przy czym do dokumentowania czynności innych niż zawarcie umowy dopuszczalna jest forma elektroniczna i faks. Biorąc pod uwagę, że w większości jednostek naukowych występuje pionowa struktura decyzyjna, paradoksalnie to mniejsze jednostki stawiały się bardziej konkurencyjne według składanych przedsiębiorcom odpowiedzi ofertowych na zapytania o możliwość realizacji usługi wdrożeniowej.

## 2.2. Uniwersytet Szczeciński na mapie jednostek naukowych w Polsce

Na mapie wykonawców wdrożeń w ramach programu „Bon na innowacje” Uniwersytet Szczeciński (US) zajął bardzo dobrą pozycję w regionie województwa zachodniopomorskiego i lubuskiego (odnosząc się do lokalizacji siedziby przedsiębiorstwa) oraz zaakcentował swoje działania w województwie pomorskim. Udział wszystkich regionów we wdrożeniach w latach 2008–2010 w odniesieniu do szczegółowego udziału Uniwersytetu Szczecińskiego (tab. 3) oraz do całego kraju (tab. 4) pokazane zostały poniżej.

Tabela 3

Procentowy udział Uniwersytetu Szczecińskiego we wdrożeniach w latach 2008–2010  
w ujęciu terytorialnym według siedziby przedsiębiorstwa  
– beneficjenta programu „Bon na innowacje”

| Wydział Zarządzania i Ekonomiki Usług Uniwersytetu Szczecińskiego |                    |                                          |                 |                  |                 |                  |
|-------------------------------------------------------------------|--------------------|------------------------------------------|-----------------|------------------|-----------------|------------------|
| Lata                                                              |                    | 2008                                     | 2009            |                  | 2010            |                  |
| Charakter udziału                                                 | Województwo        | nie realizowano zleceń w ramach programu | Liczba wniosków | Wartość wniosków | Liczba wniosków | Wartość wniosków |
| Realizator wdrożenia – wykorzystanie jako % w całym województwie  | lubuskie           |                                          | –               | –                | 10,00%          | 10,07%           |
|                                                                   | pomorskie          |                                          | –               | –                | 4,17%           | 4,17%            |
|                                                                   | zachodniopomorskie |                                          | 25,00%          | 25,27%           | 23,40%          | 23,49%           |

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 4

Wdrożenia programu „Bon na innowacje” w całej Polsce w latach 2008–2010  
w ujęciu terytorialnym według siedziby przedsiębiorstwa – beneficjenta

| Lata                                  | 2008         | 2009         | 2010          |
|---------------------------------------|--------------|--------------|---------------|
| Alokacja                              | b.d.         | 7 650 000 zł | 9 390 000 zł  |
| Aplikacja                             | 2 877 485 zł | 8 775 000 zł | 12 160 790 zł |
|                                       | 193 szt.     | 585 szt.     | 813 szt.      |
| Wykorzystanie w stosunku do alokacji  | 1 637 345 zł | 7 576 344 zł | 9 382 538 zł  |
|                                       | b.d.         | 99,04%       | 99,92%        |
| Wykorzystanie w stosunku do aplikacji | 110 szt.     | 510 szt.     | 627 szt.      |
|                                       | 56,99%       | 86,34%       | 77,15%        |

Źródło: opracowanie własne.

Udział na poziomie 25% (tab. 3) w realizacji wniosków Wydziału Zarządzania i Ekonomiki Usług Uniwersytetu Szczecińskiego jest dowodem na dużą aktywność i otwarcie jednostki na współpracę z przedsiębiorstwami, ale jest zdeterminowane także faktem, że większość przedsiębiorstw funkcjonujących w województwie zachodniopomorskim to przedsiębiorstwa MSP, w tym ponad 90% to firmy mikro i małe. Dodatkowo należy podkreślić, że około 70% tych przedsiębiorstw działa w sektorze usług, który jest głównym obszarem działalności tej jednostki (badania naukowe, dydaktyka).

Zarówno wyniki w województwie zachodniopomorskim, jak i lubuskim wskazują na wiodącą rolę Uniwersytetu Szczecińskiego (tab. 3 i 4) jako jednostki naukowej wdrażającej innowacyjne rozwiązania w przedsiębiorstwach tych regionów. Należy też podkreślić zwiększenie liczby zleceń zrealizowanych przez Uniwersytet Szczeciński w ramach wdrożeń w roku 2010 w stosunku do lat 2008–2009 zarówno w województwie zachodniopomorskim, jak i ogółem w Polsce (tab. 5). Kolejnym powodem do wysokiej oceny US jest zaistnienie na rynku wdrożeń w województwie lubuskim i pomorskim.

Tabela 5

Wdrożenia programu „Bon na innowacje” w latach 2008–2010 w ujęciu terytorialnym według siedziby przedsiębiorstwa – beneficjenta

| Wykorzystanie w podziale na województwa<br>Wartość wniosków w skali kraju (%) |           |      |              |              |
|-------------------------------------------------------------------------------|-----------|------|--------------|--------------|
| Województwo \ Lata                                                            | Jednostka | 2008 | 2009         | 2010         |
| Dolnośląskie                                                                  | zł        | b.d. | 873 850 zł   | 509 250 zł   |
|                                                                               | %         |      | 12%          | 5%           |
| Kujawsko-pomorskie                                                            | zł        |      | 288 208 zł   | 179 950 zł   |
|                                                                               | %         |      | 4%           | 2%           |
| Lubelskie                                                                     | zł        |      | 180 000 zł   | 435 000 zł   |
|                                                                               | %         |      | 2%           | 5%           |
| Lubuskie                                                                      | zł        |      | 206 549 zł   | 149 000 zł   |
|                                                                               | %         |      | 3%           | 2%           |
| Łódzkie                                                                       | zł        |      | 427 400 zł   | 390 000 zł   |
|                                                                               | %         |      | 6%           | 4%           |
| Małopolskie                                                                   | zł        |      | 672 000 zł   | 787 295 zł   |
|                                                                               | %         |      | 9%           | 8%           |
| Mazowieckie                                                                   | zł        |      | 2 060 544 zł | 2 887 000 zł |
|                                                                               | %         |      | 27%          | 31%          |
| Opolskie                                                                      | zł        |      | 60 000 zł    | 119 720 zł   |
|                                                                               | %         |      | 1%           | 1%           |
| Podkarpackie                                                                  | zł        |      | 569 600 zł   | 900 000 zł   |
|                                                                               | %         |      | 8%           | 10%          |
| Podlaskie                                                                     | zł        |      | 208 869 zł   | 420 000 zł   |
|                                                                               | %         |      | 3%           | 4%           |
| Pomorskie                                                                     | zł        |      | 90 000 zł    | 359 400 zł   |
|                                                                               | %         |      | 1%           | 4%           |
| Śląskie                                                                       | zł        |      | 509 200 zł   | 389 000 zł   |
|                                                                               | %         |      | 7%           | 4%           |
| Świętokrzyskie                                                                | zł        |      | 75 000 zł    | 135 000 zł   |
|                                                                               | %         |      | 1%           | 1%           |
| Warmińsko-mazurskie                                                           | zł        |      | 195 000 zł   | 285 000 zł   |
|                                                                               | %         |      | 3%           | 3%           |
| Wielkopolskie                                                                 | zł        |      | 744 650 zł   | 734 550 zł   |
|                                                                               | %         |      | 10%          | 8%           |
| Zachodniopomorskie                                                            | zł        |      | 415 474 zł   | 702 373 zł   |
|                                                                               | %         |      | 5%           | 7%           |

Źródło: opracowanie własne.

Ocenie można także poddać aktywność mikro i małych firm w zakresie wykorzystania programu „Bon na innowacje”. Aktywność ta pokrywa się z oceną innowacyjności regionów. Może być także elementem informacji o potencjale innowacyjnym tej grupy firm w poszczególnych regionach oraz o aktywności /chęci nawiązywania kontaktów pomiędzy stronami (nauka–praktyka). Duży udział przedsiębiorstw z województwa mazowieckiego świadczy o aktywności przedsiębiorstw oraz o bogatej i zróżnicowanej ofercie jednostek naukowo-badawczych (koncentracja tych jednostek w województwie mazowieckim). Zastanawiający jest spadek z 12% w roku 2009 do 5% w roku 2010 udziału województwa dolnośląskiego (silny region, wysoka pozycja w ocenie innowacyjności, silne i zróżnicowane jednostki naukowo-badawcze). Być może wpływ na to zjawisko ma struktura przedsiębiorstw (mniejszy odsetek niż w innych regionach) mikro i małych w ogóle przedsiębiorstw funkcjonujących w regionie oraz zaktywizowanie się przedsiębiorstw – potencjalnych beneficjentów – w innych regionach (np. lubelskie, zachodniopomorskie). Potwierdzeniem tego może być województwo małopolskie, które pomimo spadku udziału z 9% w roku 2009 do 8% w 2010 roku zwiększyło wartość alokacji z 672 tys. zł do 787,295 tys. zł w 2010 roku, co świadczy o zwiększonej liczbie projektów zrealizowanych w przedsiębiorstwach tej grupy funkcjonujących w województwie.

### **7.3. Mocne i słabe strony programu „Bon na innowacje” – ocena oparta na wybranych wdrożeniach**

Duże zainteresowanie „Bonem na innowacje” wśród przedsiębiorców w całym kraju dowodzi trafności pomysłu na program inicjujący kontakty przedsiębiorców ze światem nauki. Do mocnych stron programu można zaliczyć: czytelną i uproszczoną procedurę aplikacyjną, szeroki zakres możliwych do realizacji usług, liczną grupę potencjalnych wykonawców – jednostek naukowych, wyłączenie z grupy MSP beneficjentów o statusie średniego przedsiębiorstwa, sprawną obsługę beneficjentów przez PARP. Wśród słabych stron tego programu należy wymienić: znikomą kampanię informacyjną, niską kwotę finansowania w dokumentacji konkursowej w trakcie trwania naboru wniosków. Jednak w porównaniu z zaletami, jakie ma ten program, słabe strony są jedynie drobnymi mankamentami, które nie mają, w ocenie autora, większego wpływu na ogólną bardzo dobrą ocenę, jaką należy wystawić tej inicjatywie.

#### **7.4. Podsumowanie: rzeczywiste i potencjalne korzyści z nawiązanych przez MSP kontaktów z sektorem B+R**

Korzyści, jakie uzyskano dzięki nawiązaniu kontaktów pomiędzy przedsiębiorcami i Uniwersytetem Szczecińskim, okazały się obopólne. Firmy mogły pozyskać wiedzę na temat najnowszych rozwiązań naukowych możliwych do zastosowania w prowadzeniu biznesu, natomiast pracownicy naukowcy zetknęli się z prawdziwymi problemami przedsiębiorców oraz mogli poznać zasady funkcjonowania firm w praktyce. Wdrożenia zrealizowane w 2009 roku pokazują zaś, że w większości przypadków zainicjowane kontakty nie były incydentalne. Wielu z beneficjentów „Bonu na innowacje” zwraca się z mniej lub bardziej skomplikowanymi problemami biznesowymi do uniwersytetu jako wykonawcy wcześniejszych wdrożeń. W kilku przypadkach doszło nawet do realizacji kolejnych zleceń pomiędzy jednostką naukową a przedsiębiorstwem. Działania te przekonują przedsiębiorców (tego segmentu – bardzo trudnego do pozyskania do współpracy ze sferą naukowo-badawczą) o fakcie, że jednostki naukowo-badawcze mogą także skutecznie pomagać rozwiązywać problemy tych przedsiębiorstw, wdrażać innowacje (nawet jeżeli są one drobne) oraz pozwalają jednostkom naukowo-badawczym dostosowywać swoją ofertę współpracy do praktyki życia gospodarczego i do tego segmentu przedsiębiorstw (dotychczas większe ukierunkowanie na segment dużych i średnich przedsiębiorstw). Te rzeczywiste korzyści pozwalają na optymistyczne prognozy: kolejne problemy biznesowe mogą być przecież rozwiązywane przy użyciu zasobów kadrowych jednostek naukowych, bez potrzeby kształcenia i zatrudniania nowych pracowników w przedsiębiorstwie (*outsourcing*). Firmy mogą uczestniczyć, jako przedstawiciele świata biznesu, w panelach dyskusyjnych i konferencjach. Wreszcie pracownicy naukowcy mogą testować swoje teorie naukowe na żywych organizmach, jakimi są MSP.

#### **Literatura**

1. *Lista rekomendowanych wniosków do dofinansowania w III edycji Programu pilotażowego Bon na Innowacje*, <<http://www.parp.gov.pl/index/index/1298>> (19.10.2010).
2. Ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych (Dz. Urz. UE L 214 z 09.08.2008 r.

3. Program pilotażowy „Bon na innowacje” – wytyczne dla wnioskodawców, PARP, Warszawa 2008–2010.
4. Rozporządzenie Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r.
5. Starczewska-Krzysztošek M., *Innowacje chronią firmy przed skutkami kryzysu*, „Rzeczpospolita”, nr 297/2009.
6. Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej (DzU 2007 nr 155 poz. 1095 z późn. zm.)
7. <<http://www.pkpplewiatan.pl>> (17.11.2009).
8. <<http://www.stat.gov.pl>> (23.09.2009).

**SCIENTIFIC INSTITUTIONS' ACTIVITIES TARGETED  
AT THE MICRO AND SMALL ENTERPRISE SECTOR FINANCED WITHIN  
THE „BON NA INNOWACJE” (INNOVATION VOUCHER) PROGRAMME**

**Summary**

The paper presents the University of Szczecin's experiences with micro and small enterprises concerning the implementation of innovative process solutions and pre-implementation research. This form of cooperation took place in 2009–2010 and was part-financed by the Polish Agency for Enterprise Development. The paper describes the phases of the University of Szczecin's experience of cooperation with entrepreneurs, from a beauty contest to negotiations on the contract, delivery of the service and the final settlement. For selected case studies the continuation of the cooperation between enterprises and the scientific institution has been presented as achievement of one of the programme objectives, i.e. the establishment of cooperation between entrepreneurs and scientific institutions.

*Translated by Rafał Szymański*